

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, Május' 10dikén, 1822.

Brasilia és Portugallia.

Febr. 9d. elrendelvén mindeneket a' Korona Herczeg az ütközetre, mint legközelébbi Levelünkben említettük; más nap reggel elevezéshez keztek készülni a' Portugallus sergek 's egész nap pakoltak. Egy a' Korona Herczeghez küldött Követjek jelenté hódolásokat 's Apr. 11d. már nagy részek a' szállítóhajókon volt. A' Rio de Janeiroi lakosok szabadabban kezdének lélekzeni 's minden dolgok ismét rendbe jöttek. Egy történet azonban megkeseríté a' közörömöt. A' legelső zendüléskor t. i. a' Korona Herczegné familiájával együtt Santa-Cruz felé sietett, 's a' kis Herczeg (szül. 1821. Mártz. 6d.) fedetlen kocsiban ülven, a' nap hevétől rosszszúl lett, 's kevés napok mulva elholt.

A' Portugallus sergek Febr. 16d. eleveztek Lisboa felé két Fregáttól kísértetvén a' lineáig.

Az Apr. 19d. Courir ezt tartja: „A' Lady Arabella nevű Postahajó Falmouthba megérkezett 's Lisbonából Mártz. végéig terjedő tudósításokat hozott. Ott a' Brasiliai dolgoknak jobbra vagy balra fordulásokat naponként várják, 's némelleyek csudálkoztak azon tartományoknak tartós csendességén, mellyek a' Revoluzió' olta az Anyaországgal öszvekötté lánczokat annyiszor igyekeztek szélytszagatni. Ezen tudósítások politikai betegnek hirdetik a' Portugallus Királyt, mellyen nincs is mit csudálkozni ha az ember gondolóra veszi hogy Amerikai Coloniáinak elvesztéseket

szeme előtt látja 's az Európai tartománynak kormányzására megkivántató költséggel nem bír. — Ő Felségének olly forma kérelmek terjesztettek elébe mint a' Spanyol Királynak, mellyben a' kereskedőknek szomorú állapotja rajzoltatik le, 's kéretik Ő Felsége, hogy azon, a' portékák bevitelére vetett adónak visszavétele által segítene. Némely levelek szerint kevés reménység lehet ezen dologhoz. — A' Király azt felelte, hogy a' tárgyról a' Cortesek végezzenek, 's hogy a' törvénytévő gyűlésnek megegyezése nélkül illy fontos lépést nem fog tenni.

Spanyol Amerika.

Caraccasi tudósítások szerint a' Quitói Királyság függetlennek hirdette ki magát. Arról nincs szó, hogy a' Columbiai Respublika védelmét kérné. Kedves dolog a' Columbiaiakra nézve Coronak a' leg-erősebb helynek általadatása, mellyet eddig a' Spanyolok birtak. A' Columbiai szolgálatban lévő Anglus és Irlandus Tisztek közzül, sokan fekvő jószágokkal és hivatalokkal jutalmaztattak.

Nagy Britannia és Irlandia.

Egy levél Limerickből Apr. 10dikéről így szól: „Éppen most futa híre, hogy Roscrea körül a' Limericki Grófságban két, egy lovon lovagló Insurgenst fogott el a' Policzia. Egyiknek egy nevezetes ember fijának nadrága zsebében egy könyvet találtak, melly csinosan van bekötve, festett Symbolumokkal ékes, 's a' rebellis szö-

vetkezésnek olly plánumát foglalja magában, melly ha nem Mysticismus munkája, valóságos ördögi szerzemény. Kitetszik belőle a' Rebelliseknek mind azon Insurgens csapatokkal kötött czimboraságok, mellyek réhány esztendők óta olly igen szerencsétlen befolyással vannak Irlandiára. A' gyujtogatás 's öldöklés a' szigetnek déli részében, különösen a' Limericki és Kilkenny Grófságokban mind egyre tart. Dublin csendes. Az új Vice Király, Marquis Wellesleynek (Herceg Wellington testvérének) van elég dolga.

1816tól 1821ig öszveséggel 797 Tisztek léptek különböző Gárdáktól tengeri szolgálathoz. 1784től 1792ig csak 657, 's ebből is 1790re esik 461, midőn Nagy Britannia készüléteket tett, 's a' többi 8 esztendőre csak 169 maradt. 1791 és 1792-ben csupán 36 előléptetések történtek, 's a' félzsoldos Tisztek kevesebben voltak mint most. 1822 Januariusában a' Tisztek öszveséges száma Hadnagytól felfelé az Admiralisokat is beleszámozva 5689, 's közülök csak 548 szolgálatheli, a' többi 5141 félzsoldot vagy penziót húz. Ha a' Fizető-tiszteket 's a' t. ide vesszük, 7174re rúg fel a' szám 's kerül a' Státusnak 924,874 font Sterlingbe.

Az 1813 Oct. 9dtől 1818 Febr. 28dikáig az Isle de Francei Kormányznál Kincstár tartósként viselt Hook Theodor Számadásának megvizsgálására rendelt Biztosok 1821 Oct. 22dikén adták be jelentéseket a' Kincstár Lordjainak. Hook Úr 55,224 Dollárral 50 Centtel, 's ezüstben 12,885 font Sterlinggel 14 Schilling 6 Pencil maradt adós, 's e' szerint a' Kincstár Lordjai, elfogatását 's javainak letartóztatását rendelték. Hook Úr mentséget adott be, mellyre azok feleltek, kik elibe számadásai terjesztettek. A' vizsgálatok folynak, 's a' dolog rövid időn az Alsó-ház elibe kerül.

Apr. 26dikről szólló legújabb Londoni tudósítások szerint Király Ő Felségének születése napja Apr. 23d. nagy pompával innepeltetett. Déltájban Feldmarschali uniformisban ment Ő Felsége a' Buckingham-Houseba, hol igen népes társaságot (Cercle) tartott. — A' Würtenbergi Udvarból Francia Követnek neveztetett Gróf Caraman elbúcsúzott a' Királytól. — A' Cercle után Ő Felsége, Augusztá Princznével, a' Yorki Herceggel és a' Gloucesteri Hercegnével ebédelt.

Apr. 25d. a' külső dolgok hivatalánál Cabinéttanács tartatott, mellyen sok Miniszterek voltak jelen. Ugyan azon nap hosszas Conferenciát tartott a' Francia Nagykövet Viconte de Chateaubriand Marquis Londonderryvel.

Az Alsó-háznak Apr. 24d. ülésében Sir Francis Burdett megtette a' Hunt hátralévő tömlöczözésének elengedését illető javallását; de a' melly 84 voks ellen 228czal visszavetett. Hasonló sorsa lett másnap a Lord John Russel javallásának a' Parlamentum Reformálása iránt, melly hosszas, csaknem reggeli 3 óráig tartott vitatás után, 162 voks ellen 269-czel vettetett vissza.

Az Apr. 23d. Alsó-ház ülésének Irlandia állapota vala tárgya, melly húzomosan nyomoztatott. Sir John Newport, hosszas beszédében, az Irlandiát terhelő nyomorúságokat adván-elő, azoknak okait azon Ország rég óta cél ellen való kormányzásának, a' nagy adónak, 's a' tized systemájának tulajdonította, 's a' Catholicusok ottani állapotjokat is rövideden megemlítette.

A' Glasgowi Őr című Ujság azt mondja, hogy Gróf Roszlyn ki a' Sir Boswellre nézve szerencsétlen Duellumban jelen volt, kevéssel ezelőtt Edinburghban elfogatott; de Edinburgi levelek Apr. 10-

dikéről azt tartják hogy mind a' Lord mind Douglas Úr, ki hasonlóúl jelen volt, Cautiont tettek-le. Stuart Úr, Boswell megölője, Franciaországban van.

Nem régiben egy 12 1/2 esztendő gyermek lopásért ítéltetett örökös számkivetésre. Itélő birája' bizonyága szerint már számtalanszor bévádoltatott a' gyermek, 's élete csak az Országból való kiküldés által mentethetik-meg.

Néhány Tartománybeli Ujságoknak Redactorai 50 ft Sterlingre büntetettek, azért, hogy Ausztria Lotteria jelentéseket vettek-fel Leveleikbe.

Franciaország.

Mind két félnek legolvasottabb Journaljai, egy részről a' Journal des Debats és a' Gazette de France, más részről a' Constitutionell és Courrier Français, heves viadalba keveredtek a' napokban ezen kérdés felett, hogy van e jussa a' Francia Uralkodásnak mostani Constitutzióját más Státusoknak mustra gyanánt ajánlani? A' vizketeges ész-szüleményekre a' Gazette de Françaisnak egyik Fő-Redactora két fontos feleletet adott. Az első igen éles elmével fejtegeti azon időpontot, mellyben a' Francia Constitutzió adatott; a' második a' Constitutziónak más Státusokra való alkalmaztatását tárgyazza. Ezen utóbbinak nevezetesebb pontjai ezek:

„Az Oppositionnak Orátori, a' Revolutziót dicsérő irásoknak szerzője, a' Constitutionnel, Courrier' 's a' Journal de Paris' kiadóji nem szűnnek meg arra készíteni a' Francia Uralkodást, hogy egész Európára Constitutziót terjeszsen-ki, hogy így a' körülünk lévő Népeknél a' Monarchiai Systemát, melly alatt élnek, semmi-vé tehessek.“

„Ezen oktatásnál fogva ök consequensek. Mert midön az úgynevezett emberi-

ség' jussait proclamálták, az emberi nemzetség organuminak nevezték magokat. Mikor Király ölésre készültek, minden Királyoknak eltöröltetéseket végezték-el. Mikor katonai Usurpátorok volt, minden Dynastiáknak hadat izentek. Most már azt hiszik, hogy Constitutzióknban olly eszközt találnak, melly által minden igazságos Uralkodás ellen kikelhetnének, 's kivánságok oda megy-ki, hogy az egész Európát hasonló Constitutzió boldogítsa — míg ennek helyébe majd egykor az Amerikai állhat.“

„Midön a' Király Franciaországba való visszajövelekor ezt a' Constitutziót készíttette, azon igyekezett, hogy a' csendességet helyreállithassa, a' birtokot bizonyossá tehesse, 's hogy a' társaságnak, hús esztendőt haladó harczok alatt szélyszaggatott elementumit, új formában ismét egyesithesse. — Ellenben egy más Monarcha, ki bátorságos thronuson 's olly országban akarna hasonló Constitutziót adni hol minden régi rendek állanak, a' csendességet zavarná-meg, a' birtokot gyengítené, a' társaságnak fenálló elementumit oszlatná-szélyel, 's így igazságtalanságot követné-el.“

„De ellenkezőjinknél kérdésben sem jön, mi az igazság vagy igazságtalanság, ök csak azt veszik figyelembe, a' mit hasznosnak látnak. E' szerint azt erőssítik hogy Franciaország bizonyos hatalmat venne azon Nemzeteken, mellyeknek a' maga Constitutzióját adná. De ez az Uralkodást vakító haszon azonban csupa csalatás. Mert régen tudva lévő dolog, hogy egyik Országnek Constitutziója nem alkalmaztatható a' másokra.“

„Ha nem azon ponton áll ma Franciaország, mellyet neki az Europai nagy Status-Szövetség kimutatott, annak oka egyedül ott van, hogy némelleyek az eléb-

beni Miniszterek között igen sok hitelt adtak a' revoluziós fél tanácsainak."

„Franciaország XVI Lajos óta birtokában volt Európában a' morális elsőségnek. Ha az elébbeni Miniszterek egyenesen Monarchiai principiummal lettek volna, Franciaország csaltatatlánul elfoglalta volna azon helyet a' Monarchiák közt, mellyet régenten megtudott tartani."

„De az ellenkező, vagy legalább hajladozó menetele a' dolgoknak olly vélekedésekre szolgáltatott alkalmatosságot, mintha Franciaország halgatva oltalmazná minden Országbeli lázasztóknak ügyöket. Franciaország az igazságos Uralkodószékek előtt olly csatapiacznak látszik, mellyen a' thrónusoknak közös ellenségei forralják célzásaikat, 's a' honnan emészto csatázásaikat Európának legtávolabb részeire is hiterjesztik."

„Ezt ma magok ellenkezőjünk is megvallják. A' Constitutionnel szerint egy követünk revoluziós plánomot igyekezett előmozdítani a' Turini Udvarnál."

„Nem a' mi dolgunk más Státusnak igazgatása formáját meghatározni, sem a' felett végezni, micsoda változtatásokat tegyen abban annak Fejedelme, hogy azok az idő lelke kívánságának megfeleljenek. A' mi kötelességünk csak az, hogy az ő tekinteteket, azon szerződések szerint, mellyek velek bennünket öszveköttetésben tartanak, védelmezzük. A' revoluziós tanácsok pedig nem azon védelem-eszközök, mellyeket ők tőlünk várnak."

„De különben tudjuk e mi azt, mi hasznos az ő Státusaira nézve? Ismerjük e az ő Népeknek szükségait? Micsoda jussal magyarázgatják tehát revoluziós Politikusaink az ő gondolkozásaikat?"

„A' mit mi tudunk, mind az, hogy sem a' Nápolyi sem a' Piemonti Népek nem volt szándéka a' Revoluzió. Ki indi-

totta azt Turinban? Néhány Katona-Tisztek, kiket a' Király kegyelmekkel halmozott, 's kik a' legpártfogottabb Familiákhoz tartoztak."

„Mit nyert a' Spanyol Nemzet az öszveesküvés által, mellyet Demagogusaink nem győznek eléggé magasztalni? Kivülről romlást, belőlről rendetlenséget. Amerikát elvesztette; az Anarchia emészti Tartományait; vér foly minden felé; a' tömlöczök többet elnyeltek két esztendő, mint az Inquisitio két század alatt; a' thrónus egész léte problema; erőszak és ragadozás töltik-el az Országot; 's ezek mind azért esnek, mert Toreno Urnak Pairkamarába való üléshez jött kedve."

„S vallyon javára vált e a' Piemonti vagy a' Spanyol Nemességnek, hogy Constituziós Apostolinknak tanácsaikat követték?"

„Azonban nem is céljok ellenkezőjünknek a' Francia Constituziónak terjedése. Ők az új formának behozásában, legyen az bár akármilyen, csak a' lázzadás jelét tekintik, mellyből a' romlás munkájának előmozdítására, 's a' Királyi méltóságnak letapodására hasznot látnak. Mikor Nápoly és Piemont kihirdettek a' nép felsőségét 's a' Spanyol Constituziót, — jutott e ezekbe a' Constitutionnelnek 's a' Courriernek a' panasz, hogy miért nem a' Francia Constituziónak adtak elsőséget?"

„Hijában rejtegetik magokat a' Revoluzió inditói a' Constitutionnel cím alatt. Célzásaik tudva vannak, 's képviselő beszédek nem vakítanak többé. Mindnyájan tudjuk már, mit akarnak, és hogy azon napon, mellyen a' Cortesek Constituziója vagy más hasonló bevétetik, az ezt nem gátló Dynastiára is ki leszen egyszersmind mondva a' halálos ítélet."

„Constitutionalis, Liberalis, Radica-
lis, Jakobinus, mind egyenlő nevezetek,
mellyek négy különböző helyhezetekben
ugyan, de még is azon személyeket jele-
lik. Elsőbben ezen hízlekedő kifejezések
hallatnak: Engedjete az idő lelkének, a'
pallérozódás előmenetelének, a' Népek ki-
vánságának 's az újabb szükségeknek; sze-
rezzetek Constitutziót! Alig van az meg,
már nem tetszik; magyarázni kell; 's az
Oppositio padjairól, mellyet magatok fun-
dáltatok, kerülhetetlen háború kerekedik
nyakatokra. Ezt teszik a' Liberalisok.
Ha valami csuda, vagy a' már erős gyöke-
ret vert Constitutziótok által kikerülitek
magyarázatjait, hatalmas hangon
kivánják a' Reformálást; 's ekkor Ra-
dicalisokká válnak. Megegyeztek eb-
ben szívességből vagy gyengeségből, mind
addig nem nyugosznak, míg csak rájuk
nem bizzátok annak végrehajtását, mel-
lyet mihelyt megnyerhettek, készen vannak
Jakobinusaitok, kik a' birtokot pusztitják,
a' közönséges piaczkokat vesztőhe-
lyekké változtatják, 's egyike másikat a'
hohér pallosa alá üzi. — Sokan ezen Ja-
kobinusok között, míg a' négy grádust vé-
gig nem futották, becsületes embereknek
tartották magokat, 's tán nem is ok nélkül.
'S miként fájlhattak tehát el? Olly hamis
és veszedelmes Maxima' fejtegetésére haj-
lottak, melly az Oppositionnak minden grá-
dusait magában foglalja, azon kezdve,
melly alattomban forralja az új Igazgatás'
Systemáját, szinte addig, hol a' dühösség
a' közönséges egyenlőség leczkáját állapit-
ja meg; melly Maxima a' legteljesebb Ty-
rannismus' tulajdona, 's kevés szókkal imígy
fejeztethetik - ki: „Jussa van az embernek
mindenkör, hogy hazája' Constitutzióját
's törvényeit megváltoztathassa.“

Minthogy a' gyujtogatások nem csak

az Oise - Departementben egyré tartanak,
de a' Párizs kapujig is terjednek, elvégez-
te az Igazgató - Szék hogy az ezen csapas
alatt szenvedő Cantonokba sergeket szállit-
son. Apr. 18d. Amiens külső - városában
volt tűz, 's ugyan azon időben Morlen-
courtban 32 ház égett porrá. Az előtt va-
ló estve pedig Beaumont, St. Genevieve,
Meru 's néhány egyes árendás - házak lát-
szattak lángban lenni az Oise - Departe-
mentben.

S a r d i n i a.

Genuai tudósítások szerint Ő Felségek
a' Sardiniai Király és Királyné Apr. 20d.
oda megérkeztek 's a' közönséges tisztelet-
nek legkitetszőbb jeleivel fogadtattak.

A' Mártz. 31diki nagy szélvészben iszo-
nyú gyűlések ütöttek - ki a' Szabaudia
völgyekben. Egész faluk égtek - el, a' he-
gyeknek teteji meszsire vereslettek, a'
szomszéd erdőkbe is beléjek kapván a' tűz,
azok is elégték. Sabbia városában a' Ma-
sera Cantonban legtöbb kár esett.

N é m e t O r s z á g.

A' Badeni Rendek első Kamarájának
hatodik ülésében m. h. 15d. a' tanulás sza-
badságát illető törvényjavallás vétetett ta-
nácskozás alá. A' hetedik ülésbed 16d.
folytattatott, bevégeztetett, 's a' javallás el-
fogadtatott. Ebben a' legelső principium
az, hogy mind a' külső Országi mind a'
hazai Tanító - intézetekben kiki tanulhat.
Megállittatik továbbá, hogy a' tanulás, kü-
lönösen pedig valamely Univerzitason
való tanulás, senkinek nem ad just a' Stá-
tus szolgálatjába léphetésre, 's az arra ve-
zető törvényes ismereteket is csak annyi-
ban lehet valamely Univerzitasnál meg-
szerezni, ha valaki oda, alkalmas voltát
bizonyító irással megy, 's az Igazgató - Szék-
től rendelt 's utóbb bővebben meghatáro-
zandó vizsgálatokat kiállotta.

Nyúgoti Szigetek.

New-Yorkból egy levél Mártz. 25dikéről így szól: „Miolta a' Feketék egészen elfoglalták Sz. Domingot, onnan a' Dominicanus Bárátok Mayaguesbe vándoroltak. — Puerto-Cabelloi tudósítások szerint Generalis La Torre Porto-Riccói Kormányzóvá neveztetett, 's útban van azon sziget felé. A' Venezuelai Spanyol sergek vezérségét Gen. Morales vette-átal.

Sz. Pierréből (Martinique) Febr. 14d: „Tegnap eveztek-el egy Linea hajó, 3 Fregát, 3 Gebarra, 4 Brigg 's négy laposhajó 2000 emberrel 's 50 ágyúval Samanta felé, hogy azt megerősítsék, 's próbát tegyenek onnan Sz. Domingo Spanyol részének a' Haytiaktól való elvételére. Ha ezen próba jól ütne-ki, akkor másikkhoz kezdenének, t. i. a' Feketéknek tökéletes kiforgatásához. Sz. Domingoból naponként érkeznek az Emigránsok. A' szegény plántálók megromlottak, minthogy a' Hayti Kormányzók a' rabszolgákat szabadságba helyeztette.

Újabb Tudósítások.

Madridi legújabb tudósítások szerint Apr. 18d. jelentik, hogy a' Király jobban van. — Az-Éjszakamériakai Spanyol Követségnek második Titoknokja Don Luis Calvo de Rosas a' napokban Madridba megérkezett. Kadixba jött Guayaquili híreknél fogva a' Lord Cochrane hajósserege Nov. közepén oda megérkezett. Generalis Aymerichnek az Insurgenseken vett győzedelmeit is említik ezen tudósítások. — Brigadéros Palbo de la Penna átalvette a' Sz. Sebestyéni fővezérséget. — Az ötödik katona osztály, melly Navarrát és a' három Baski Tartományokat foglalja magában, Generalis Lopez Bannos alatt következő karban van: Gyalogság: Egy Batalion Hostalrich Jágerek, Sevilla,

Sándor Császár, Valençay, Toledo, Jean és az egyházi Vitéz-Rend nevezetű Regimentek; öszveséggel 13 Batalion: Lovasság: A' Bourbon Regimentjének 4 Svadrona, a' Villa Viciosanak 2 Svadrona. Pantyusság: 1 Compania Sz. Sebestyén; 1 Compania Pamplona. Az egész osztályban egyszerre organisaltatik az activa Militzia, 's az Arragoniai és Cataloniai lineák megvannak sergekkel rakva, úgy hogy a' Spanyol határszéli hadi sergek alkalmasint olly erőben vannak, mint a' Francia egészre ügyelő kordon.

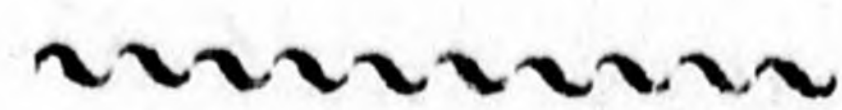
Május 9d. Bécsben, a' Státuspapirosaik közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. Pénzben 73 3/4; Ugyan az 2 1/2 pCmal —; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P. —; Ugyan az 1821ről 100 f. Conv. Pben —; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 ftért Conv. Pénzben —; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 35 1/8; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — 1 Bank-Aktzia 673 1/10 f. C. P.

A' Gabona négy fő nemeinek árrok általjában, Apr. 29d. Máj. 4d. (Mérőjet garasra számlálva V. Czban)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Apr. 30d.	112	82	71	54
— Máj. 4d.	114	85	79	56
Stockerauban				
Apr. 29d.	114	79	72	44
Fischamenden				
Apr. 30d. és Máj. 2d.	—	64	58	47
Nagy Enzersdorfon				
Május elsőjén	106	78	59	46

Jobbitás. Közelebbi Levelünknek 297d. lapján az elégetett tíz ezer papiros pénz helyett tíz milliót kell érteni.

Magyar Ország.

Torontal Vármegye. Ezen T. N. Megyének Első Al-Ispánja Tek. Ittebei Kiss Antal Úr letévén hivatalát; Mélt. Fő Ispáni Helytartó Ghyczi és Assa-Kürthi Ghyczy József Úrnak Cs. K. Tanácsos 's Hétszemélyes Tábla Közbirájának Elölülése alatt, Nagy-Becskereken Apr. 18d. tartott Köz. Gyűlésben, a' közelébbi Tisztújítás alkalmatosságával megállapított törvényes mód szerint, Első Al-Ispánná Második Al-Ispán Tek. Kászonyi Sándor Úr; Második Al-Ispánná Fő Szolga-Biró Tek. Hertelendy Ignác, Fő Szolga-Biróvá Al Szolga-Biró Tek. Parcsetich György, 's Al Szolga-Biróvá Tek. Keresztúry Kristóf Számvevő Urak választattak.

Márcz. 29d. megholt Eperjesen életének 68d., szolgálatjának 50dik esztendejében, mindeneknek kik ismerték nagy szomorúságokra Cs. K. Feldmarschal-Lieutenant Báró Neustädter János Gottlieb. Tizenhét esztendős korában állott ő Cadetnak a Cs. K. 19d. D' Alton Linea Gyalog Regementbe, melly most Princz Hessen Homburgé. Azon idő oltá jelen volt minden táborozásokon, 's különösen kimutatta magát a' Belgrádi ostromnál, a' Cerai és Monte Cretoi, utóbb az Asperi ütközetekben, hol Brigadájával nagy csapat nehéz lovasságot az ellenségnek nagy veszteségével 's a' győzedelemre nagy befolyással futamtatott-meg. A' Wagrami ütközet után, mellyben jeles vitézségének újabb jeleit adta, Ő Cs. K. Felsége Feldmarschal Lieutenantá, 's 1819ben legfőbb kegyelem 's megelégedés bizonyságául a' taxák elengedésével, Báróvá nevezni méltóztatott.

Esztergom. Apr. 17 és 18d. napjain tartatott itt a' Magyar Országai Római Catholicus Papságnak jövő őszre rendelt

nagy zsinatjához készítő kis zsinat az Esztergomi Érseki Megye részéről, Fő Tiszt. Bélik József Fő Vicarius és Pharai Püspök Úr előlülése alatt. A' tanácskozások (a' Papi Rend és Nép fenytékének helyreállításáról: „de restabilienda Cleri Populique disciplina“ mint a' deák tudósítás szóll) a' Vármegye házánál tartattak. A' Gyűlés igen népes volt, mert csupán a' Vice Archidiaconusok között 26an jelentek-meg.

E r d é l y.

Apr. 26d. Kamarási Jóságában, kevés napokig tartott betegsége után, meghalálozott Gróf Bethlen Dániel Úr, életének 65d. esztendejében. Régi Magyar eredetének nyílt szívű indúlatja, a' Haza javának előmozdítására 's Nemzete diszesítésére törekedő egyforma igyekezet, jól elrendelt házi dolgai, még is az övéi' boldogítására 's barátjai elfogadására mindenkori készsége jelesítették Ösről reászállott tulajdonait. Benne a' Haza egy diszére élt tagját vesztvén-el, legyen áldott emlékezete azoknál, kik tiszteletben tartják az eredeti egyenes Magyar Hazafiságnak magasztaltságát.

E l e g y e s D o l g o k.

London. Tapasztalt dolog hogy némely házasulandó Uracskák Ujságokban jelentgetik, hogy életeknek kellemes ösvényét egy Feleséggel kívánnák megosztani; de mostanában a' Dámák is használják ezen módot, csak hogy a' dolgot más köntösbe öltöztetik. Az Ujság Expeditiohoz t. i. következő jelentést küldenek: „Közönséges beszéd tárgya a' módi-körökben, hogy Marquis A. B. C., 's a' szép és igen pallérozott Lady X. Y. Z között házassági egybeköttetés van munkában. Azonban Marquis A. B. C. a' szép Lady X. Y. Z-vel talán soha egy szót sem váltott,

vagy talán soha életében nem is látta; de ezen jelentésnél fogva könnyen megeshetik, hogy A. B. C. figyelmet fordít X. Y. Z-re, vagy pedig más házasulandó, ki a szépségnek és pallérozottságnak hódol, alkalmat keres a szép X. Y. Z-nek közelébi megismerhetésére."

Glasgowban 's Paisleyben néhány esztendő alatt dolgoztatott egy Kőműveslegény, kinek kedves arcvonásai sokaknak tetszését magokra vonták. Azonban mostanában kisült hogy a szép Kőműveslegény leány, ki szerencsétlen szerelme következtében arra határozta magát hogy férjfi köntöst viseljen, 's ha egy helyt ráismernek, más helyre vándoroljon.

Apr. 17d. egy jó forma koros ember szörnyű nagy három szegletes kalappal, 's gomblyukában veres pántlikával jelent meg a' Londoni Policzia-hivatalnál, 's azt mondá hogy ő Nagy Károlynak maradéka, 's bátyjától XVIII Lajostól Pairnek neveztetett, és most Irlandiába szándékozik gazdag örökségének átvételére, de szerencsétlenségére megfogyott a' költő-pénze, 's így segedelemre van szüksége. Sajnálva adta tudtára a' hivatal, hogy rajta nem segíthet, 's tudakozta, hogy nem volt e valahol örízet alatt? Elértette a' kérdést, 's válasza e' volt: „hálá Istennek az eszem helyén van“ 's ezzel eltávozott. Mások szerint Cronwell maradékának adáki magát 's just tart az uralkodáshoz.

Megüresült Tanítószék.

A' Nagy Moltóságú Kir. Magyar Hely-Tanács f. eszt. Apr. 23d. 1676 szám

alatt költ rendeléséből, a' Pesti Universzitásnál megüresült, a' Seborvosok taníttására állított Theoretikai-Orvosi, 1200 ft. fizetéssel járó Tanítószék' bétöltésére a' Concursus f. eszt. Aug. 24dikére határoztatott. Minthogy pedig ezen Leczkék mind Magyar mind Német nyelven tartatnak, a' Concurrensnek mindenikben jártasnak kell lenni.

L i t e r a t u r a.

Archiv für Geographie, Historie, Staats- und Kriegskunst.

Tizenharmadik esztendeje hogy ezen folyóirat Báró Hormayr József Úr Cs. K. Tanácsos 's a' Császári Udvar História-Irója Bécsben elkezdette, 's azolta mind nagyobb nagyobb tökéletességre vinni fáradozhatatlanul igyekszik. Ezen tudományos Ujságnak három fő része van, u. m: a' Hauptblatt (historiai vizsgálódások, Statistikai dolgozások, 's a' t.) Literatur-és Kunstblatt, 's az utóbbi a' tanúságot kellemes mulattatással vegyíti. A' Vaterländische Blätter és Conversationsblatt czimű folyóiratoknak megszűntök oltá, azoknak nevezetesebb cikke-lyeinek folytatások ebben találhatnak fel, mint p. o. Pattantyús Kapitány Flammensternnek olly igen kedvelt „ontologiai ujságai“ vagy a' nevezetesebb találmányok 's felfedezések álnézése, 's a' t. Ez igen ajánlásra méltó folyóirásból nagy 4edrétben szép papírosan 's csinos nyomtatással, Bécsben Harter könyvárosnál, hetenként két tömött árkus jön ki. Esztendei ára 24 ft. V. Cz.